

שבת צ: (תחילת הפרק) עד צא: (המשנה)

ביאורי מושגים
 טומאת אוכלין - המשנה בטהרות (א:א) קובעת ששיעור טומאת אוכלין הוא בכביצה. לעומת זאת במדרש בתורת כהנים יש לימוד שטומאת אוכלין בכלשהו. הראשונים נחלקו כיצד ליישב את הסתירה: רש"י (ברוב המקומות) והרמב"ם: כדי שאוכל יקבל טומאה - מספיק כלשהו, כדי לטמא אחרים - כביצה. ר"ת: מהתורה, גם להיטמא וגם לטמא - בכביצה, מדרבנן אוכל מקבל טומאה בכלשהו. רשב"א: מהתורה ומדרבנן גם לטמא וגם להיטמא - בכביצה.

הערות:
 1. החיוב קיים גם כשזכר שייעד ושכח לאיזו תכלית.
 2. דין זה של ייעוד הוא רק לחומרא.
למשל: אדם שמתכוון להוציא את כל ביתו בבת אחת - בטלה דעתו אצל מחשבת שאר האנשים וחייב לפי השיעור הסטנדרטי.

רשב"א חולק על המשנה: לשיטתו מחשבתו של המייעד מועילה לחייב את שאר האנשים.

דין זה תקף גם אם החפץ המיועד עדיין מובדל מחפצים אחרים (למשל שמקומו ניכר).

משנה
המייעד חפץ לזריעה, לתצוגת לקוחות, או לרפואה:
המייעד: חייב בלי קשר לגודלו של החפץ.
שאר האנשים: לפי השיעור הסטנדרטי.
חזר בו המייעד: חזרנו לשיעור הסטנדרטי.

הנחת יסוד:
 1. בפרי המיועד לאכילה דרוש שיעור גדול (גרוגרת), בפרי המיועד לזריעה דרוש שיעור קטן (זרע אחד).
 2. פעולת הוצאה מורכבת משני שלבים: עקירה והנחה. אם באחד מהשלבים לא היו תנאים הנדרשים לחיוב - אין מעשה הוצאה!

קביעתו של רב נחמן: חשב בזמן העקירה לאכול את הפרי, ובזמן ההנחה שינה את מחשבתו לזריעה - חייב - אין צורך שהעקירה וההנחה יהיו באותה מחשבה.

כאשר הגודל השתנה בין העקירה להנחה אנו יכולים לבחון אותו בשלוש דרכים:
 1. הגודל צריך להתאים למחשבה שבאותו שלב.
 2. הגודל צריך להתאים לכל המחשבות שהיו במהלך התהליך.
 3. הגודל צריך להתאים למחשבה הראשונה (מחשבה זו היא המעצבת את התהליך כולו).
ספקותיו של רבא תלויים בהבנות הלל:
 לפי הדרך הראשונה - חייב בשני הספקות.
 לפי הדרך השנייה - פטור בשני הספקות.
 לפי הדרך השלישית - חייב בספק הראשון ופטור בשני.

ספקו הראשון של רבא:
עקר חצי גרוגרת במחשבת זריעה (הדורשת שיעור קטן).
 בין העקירה להנחה היא תפחה לגרוגרת.
הניח גרוגרת במחשבת אכילה (הדורשת שיעור גדול).
ספקו השני של רבא:
עקר גרוגרת במחשבת אכילה (הדורשת שיעור גדול).
 בין העקירה להנחה היא הצטמקה לחצי גרוגרת.
הניח חצי גרוגרת במחשבת זריעה (הדורשת שיעור קטן).

הספק במקרה זה הוא האם יש דיחוי בשבת או לא.
 האם חפץ שהופקע מחיוב באמצע התהליך, יכול לחזור למערכת.

ספקו השלישי של רבא:
עקר והניח גרוגרת במחשבת אכילה (הדורשת שיעור גדול).
 אולם בין העקירה להנחה היא הצטמקה לחצי גרוגרת וחזרה לקדמותה.

נסיון הוכחה:

האוכל כזית משתי הלחם ולחם הפנים
שיצא מחוץ לעזרה - עובר בלאו.
ובכל זאת שיעור הוצאת שתי הלחם
ולחם הפנים הוא בכגרוגרת.

מכאן שחשיבות גודל בתחום X לא
משפיעה על חיוב הוצאה.

ספקו הרביעי של רבא: האם כאשר לגודל של חפץ מסוים יש
משמעות בתחום X זה מועיל גם לעניין חיוב הוצאה.

למשל:

בבית טמא היה אוכל פחות מכביצה. האדם זרק עליו כזית תרומה.
כעת יש אוכל בשיעור כביצה בבית הטמא. אוכל בשיעור כביצה טמא
ומטמא.

הספק:

האם בגלל שיש משמעות לגודל בתחום הטומאה אנו מחשיבים את
השיעור גם לעניין שבת.

דחיה: בשתי הלחם פסול יוצא וחיוב
הוצאה לא חלים באותו זמן ולכן אין
השפעה מתחום אחד על חברו.